

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»

Інститут післядипломної освіти та довузівської підготовки
Кафедра управління та бізнес-адміністрування

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Бізнес-планування інвестиційних проєктів

Освітня програма «Публічне управління та адміністрування»

Спеціальність 281 Публічне управління та адміністрування

Галузь знань 28 Публічне управління та адміністрування

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від 29 серпня 2019 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання(компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Бізнес-планування інвестиційних проєктів
Викладач (-і)	к.е.н., асистент Горогоцька Н.І.
Контактний телефон викладача	+38(099) 0501604
Е-mail викладача	natalia.horohotska@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний
Обсяг дисципліни	6 ECTS, 180 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua
Консультації	Консультації проводяться відповідно до графіку консультацій, розміщеному на інформаційному стенді.
2. Анотація до курсу	
<p>Належне створення проєкту, з метою його подальшого успішного функціонування та розвитку потребує детального планування, дієвим інструментом якого виступає процес бізнес-планування. Адже бізнес-планування дає можливість детального попереднього аналізу та прогнозу перспектив інвестиційного підприємницького проєкту.</p> <p>У курсі бізнес-планування інвестиційних проєктів розкривається сутність бізнес-планів, визначаються завдання, які ставить перед собою проєкт; його вивчення дає уявлення, якими шляхами повинен розвиватися інвестиційний проєкт, показує шляхи й засоби реалізації підприємницької ідеї щодо планування ринкових, виробничих, організаційних та фінансових аспектів майбутнього проєкту.</p> <p>Особливо важливим є бізнес-планування інвестиційних проєктів на сучасному етапі розвитку ринку оскільки об'єктивно посилюється потреба в більш детальному та комплексному аналізі середовище для забезпечення життєздатності та конкурентоспроможності проєкту.</p>	
3. Мета та цілі курсу	
<p>Мета вивчення курсу розширити і поглибити знання студентів в області основ теорії і практики бізнес-планування та сформувати уміння і навички майбутніх менеджерів у розробці бізнес-плану.</p> <p>Головними цілями вивчення навчальної дисципліни є: засвоєння студентами теоретичних основ бізнес-планування інвестиційних проєктів; здійснення аналізу сучасних теоретичних підходів щодо процесу бізнес-планування інвестиційних проєктів; обґрунтування функцій та визначення змісту процесу бізнес-планування; формування навичок комплексного підходу до організації бізнесу; опанування форм, методів і процесу бізнес-планування; формування у студентів творчого підходу до розробки окремих складових бізнес-плану.</p>	
4. Результати навчання (компетентності)	
<p>Здатність розробляти та оптимізувати бізнес-плани інвестиційних проєктів; вміння розраховувати показники бізнес-плану й оформляти змістовно його розділи; здатність оцінювати ефективність проєктів з урахуванням їх ризиків; вміння презентувати інвестиційний бізнес-план та здійснювати експертизу бізнес-планів.</p> <p style="text-align: center;">Компетентності:</p> <p>ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у сфері публічного управління та адміністрування або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та наукових методів відповідної галузі і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.</p> <p>ЗК1. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК9. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК13. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів діяльності).</p> <p>ФК.1. Здатність до соціальної взаємодії, до співробітництва й розв'язання конфліктів.</p>	

ФК.5. Здатність використовувати систему електронного документообігу.
 ФК.7. Здатність розробляти тактичні та оперативні плани управлінської діяльності.
 ФК.10. Здатність до дослідницької та пошукової діяльності в сфері публічного управління та адміністрування.
 ФК.11. Здатність у складі робочої групи проводити прикладні дослідження в сфері публічного управління та адміністрування.

Програмні результати навчання:

ПР11. Уміти здійснювати пошук та узагальнення інформації, робити висновки і формулювати рекомендації в межах своєї компетенції.

ПР16. Використовувати дані статистичної звітності, обліку та спеціальних досліджень у професійній діяльності.

5. Організація навчання курсу

Обсяг курсу - 180 год.

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	30
Практичні	30
самостійна робота	120

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
6	281 Публічне управління та адміністрування	третій	вибірковий

Тематика курсу

Тема, план	Денна форма				
	кількість годин				
	Форма заняття	Літера тура	Завдання	Вага оцінки	Термін виконання
Тема 1. Бізнес-планування як основа розвитку підприємства. Сутність бізнес-планування та його характеристика. Функції та цілі розробки бізнес-плану. Інформаційне забезпечення бізнес-плану. Методологія та принципи розробки бізнес-плану.	Лекція, практичне заняття	[1, 2, 7, 8]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття	2	До наступного заняття за розкладом
Тема 2. Структура та логіка розробки бізнес-плану. Зміст та структура бізнес-плану. Послідовність процесу бізнес-планування. Вимоги до написання бізнес-плану.	Лекція, практичне заняття	[1, 3, 4, 6]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття	2	До наступного заняття за розкладом
Тема 3. Підготовча стадія розробки бізнес-плану. Логіка процесу стратегічного планування на підготовчій стадії. Визначення місії підприємства та формування цілей його діяльності. Оцінка можливостей та загроз реалізації бізнес-проекту та виявлення сильних і слабких сторін підприємства (бізнес-проекту). Аналіз стратегічних альтернатив та обрання стратегії.	Лекція, практичне заняття	[2, 5]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття	2	До наступного заняття за розкладом

Тема 4. Характеристика послуг і продукції проєкту. Загальна характеристика підприємства та його продукції (послуг). Методи дослідження ринку. Характеристика ринків збуту підприємства.	Лекція, практичне заняття	[3, 5, 8]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття	2	До наступного заняття за розкладом
Тема 5. План маркетингу як складова бізнес-планування інвестиційних проєктів. Цілі та логіка розробки маркетинг-плану. Формування стратегії маркетингу. Процес ціноутворення і встановлення цін.	Лекція, практичне заняття	[3, 4, 7, 9]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття	2	До наступного заняття за розкладом
Тема 6. Політика комунікацій та її висвітлення у бізнес-плані. Визначення, цілі та завдання політики комунікацій. Імідж підприємства. Структура комплексу маркетингових комунікацій. Реклама.	Лекція, практичне заняття	[4, 8, 9]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття	2	До наступного заняття за розкладом
Тема 7. Виробничий план у бізнес-плануванні інвестиційних проєктів. Цілі та завдання виробничого плану. Структура виробничого плану та технологія виробництва. Формування матеріально-технічної бази, вибір постачальників. Упаковка та доставка.	Лекція, практичне заняття	[2, 4, 9]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття	2	До наступного заняття за розкладом
Тема 8. Організаційний план реалізації інвестиційного проєкту. Основні цілі, завдання та структура організаційного плану. Вибір організаційно-правової форми ведення бізнесу. Вибір організаційної структури та визначення потреби в управлінському персоналі. Календарний план-графік реалізації підприємницького проєкту.	Лекція, практичне заняття	[2, 3, 5, 6]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття	2	До наступного заняття за розкладом
Тема 9. Фінансова складова бізнес-планування інвестиційних проєктів. Значення, зміст і технологія розробки фінансового плану. Стратегія фінансування.	Лекція, практичне заняття	[2, 3, 5, 8]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття	2	До наступного заняття за розкладом
Тема 10. Фінансові показники ефективності інвестиційного проєкту. Очікувані фінансові коефіцієнти. Визначення точки беззбитковості та терміну окупності. Аналіз чутливості. Фінансові потреби проєкту й умови повернення коштів потенційним кредиторам та	Лекція, практичне заняття	[2, 3, 8, 9]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття	2	До наступного заняття за розкладом

інвесторам.					
Тема 11. Оцінка ризиків у бізнес-плануванні. Структура та цілі розробки розділу “Оцінка ризиків”. Суть ризиків та управління ризиками. Класифікація ризиків та причини їх виникнення. Способи зниження ризиків.	Лекція, практичне заняття	[3, 5, 7]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття	2	До наступного заняття за розкладом
Тема 12. Експертиза бізнес-плану. Методологічні основи експертизи бізнес-плану. Напрями перевірки бізнес-плану. Типові недоліки та помилки бізнес-плану.	Лекція, практичне заняття	[3, 4, 6, 7]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття	2	До наступного заняття за розкладом
Тема 13. Оптимізація планування бізнес-процесів. Сутність оптимізації бізнес-процесів. Можливості оптимізації планування бізнес-процесів. Механізм оптимізації планування бізнес-процесів.	Лекція, практичне заняття	[4, 7]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття	2	До наступного заняття за розкладом
Тема 14. Презентація бізнес-плану. Цілі, завдання і організація проведення презентації бізнес-плану. Рівні презентації бізнес-плану.	Лекція, практичне заняття	[3, 7, 9]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття	2	До наступного заняття за розкладом
Тема 15. Способи підвищення ефективності презентації бізнес-плану.	Лекція, практичне заняття	[2, 9]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття	2	-
				30	

6. Система оцінювання курсу

Загальна система оцінювання курсу	<p>100 бальна – 50 балів протягом семестру та 50 балів за екзамен “відмінно” – студент демонструє повні і глибокі знання навчального матеріалу, достовірний рівень розвитку умінь та навичок, правильне й обґрунтоване формулювання практичних висновків, наводить повний обґрунтований розв’язок прикладів та задач, аналізує причинно-наслідкові зв’язки; вільно володіє науковими термінами;</p> <p>“добре” – студент демонструє повні знання навчального матеріалу, але допускає незначні пропуски фактичного матеріалу, вміє застосувати його до розв’язання конкретних прикладів та задач, у деяких випадках нечітко формулює загалом правильні відповіді, допускає окремі несуттєві помилки та неточності розв’язках;</p> <p>“задовільно” – студент володіє більшою частиною фактичного матеріалу, але викладає його не досить послідовно і логічно, допускає істотні пропуски у відповіді, не завжди вміє правильно застосувати набуті знання до розв’язання конкретних прикладів та задач, нечітко, а інколи й невірно формулює основні твердження та причинно-наслідкові зв’язки;</p> <p>“незадовільно” – студент не володіє достатнім рівнем необхідних знань, умінь, навичок, науковими термінами.</p>
-----------------------------------	--

Вимоги до письмової роботи	Відповідно до навчального плану, студент виконує контрольну роботу. Головна мета її – перевірка самостійної роботи студентів в процесі навчання, виявлення ступеня засвоєння ними теоретичних положень курсу. При розв’язанні задач студент має детально вказувати, яким саме був хід його роздумів, якими формулами він користувався. Максимальна кількість балів за контрольну роботу 10 балів.
Семінарські заняття	Практичне заняття проводиться з метою формування студентів умінь і навичок з предмету, вирішення сформульованих завдань, їх перевірка та оцінювання.. За метою і структурою практичні заняття є ланцюжком, який пов’язує теоретичне навчання і навчальну практику з дисципліни, а також передбачає попередній контроль знань студентів. Оцінка за практичне заняття враховується при виставленні підсумкової оцінки з дисципліни.
Самостійна робота	Студент опрацьовує питання, що призначені для самостійного вивчення і для контролю проходить тестування в системі дистанційного навчання (дві спроби – кращий результат). Максимальна кількість балів за тестування становить 10 балів
Умови допуску до підсумкового контролю	Максимальна оцінка допуску – 50 балів Мінімальна оцінка допуску – 25 Якщо студент набрав менше 25 балів. Дозволяється, як виняток, з дозволу директора інституту за заявою, погодженою з кафедрою управління та бізнес-адміністрування, одноразове виконання студентом додаткових видів робіт з навчальної дисципліни (відпрацювання пропущених занять, перескладання змістових модулів, виконання індивідуальних завдань тощо) для підвищення оцінок за змістові модулі.
7. Політика курсу	
<p>Підсумковою формою контролю є екзамен, який проводиться виключно у письмовій формі. Максимальна кількість 50 балів за екзаменаційну роботу.</p> <p>Студентам, які мають з навчальної дисципліни оцінку від 1 до 49, були недопущені або не з’явилися на екзамен, дозволяється ліквідувати академічну заборгованість відповідно до графіку ліквідації академзаборгованості за встановленими правилами.</p> <p>Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Положенням про запобігання та виявлення плагіату у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату.</p> <p>Відвідання занять є важливою складовою навчання. Дозволяється вільне відвідування лекцій. Пропуски практичних занять відпрацьовуються в обов’язковому порядку на консультаціях.</p>	
8. Рекомендована література	

1. Господарський кодекс України // Верховна Рада України: від 16.01.2003, № 436-IV.
2. Колот А. М. Створення власного бізнесу [Електронний ресурс]: навч. посібник / А. М. Колот, Г. О. Швиданенко, та ін. — К. : КНЕУ, 2017. — 311 [1] с.
3. Бізнес-планування : навч. посіб. / Т. Г. Васильців, Я. Д. Качмарик, В. І. Блонська, Р. Л. Лупак. — К. : Знання, 2013. — 173 с.
4. Барроу К., Барроу П., Браун Р. Бізнес-план. — К.: Знання, 2001. — 258 с.
5. Горемыкин В. А. Энциклопедия бизнес-планов: Методика разработки. 75 реальных образцов бизнес-планов / В. А. Горемыкин, Н. В. Нестерова. — М. : Ось-89, 2003. — 1104 с.
6. Гетало В. П. Бізнес-планування : навч. посіб. / В. П. Гетало, Г. О. Гончаров, А. В. Колісник. — К. : Професіонал, 2008. — 240 с.
7. Должанський І. З. Бізнес-план: технологія розробки : навч. посіб. / І. З. Должанський, Т. О. Загорна. — К. : ЦНЛ, 2006. — 384 с.
8. Козловський В. О. Бізнес-планування : навч. посіб. / В. О. Козловський, О. Й. Лесько. — Вінниця : ВНТУ, 2006. — 190 с.
9. Шибаніна О. В. Інвестиційні проекти та гарантування продовольчої безпеки країни / О. В. Шибаніна // Вісник аграрної науки Причорномор'я. - 2018. - Вип. 1. - С. 34-44. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vanp_2018_1_5
10. Омельченко М. О. Розробка бізнес-плану інвестиційного проекту / М. О. Омельченко // Управління розвитком. - 2014. - № 9. - С. 147-150. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Uproz_2014_9_64
11. Каторжин А. Д. Розробка бізнес-плану інвестиційного проекту / А. Д. Каторжин // Управління розвитком. - 2013. - № 16. - С. 157-158. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Uproz_2013_16_64

Викладач

Горогоцька Н.І.